

Det här handlar om:

Olof Eriksson (född 1814), hans hustru
Anna Stina Gustafsdotter (född 1825)

deras fem barn

Johan Gustaf (f. 1848)

Charlotta Sofia (f. 1851) Lovisa

Olivia (f. 1857)

Per Adolf (f. 1860)

Augusta Vilhelmina (f. 1864)

och ättlingarna till dessa

/ Alf Gunnarson (2010)

Reviderad 2018

Förord

Den 27 december 1846 gifte sig Olof Eriksson (32) med Anna Stina Gustafsdotter (21) från Björnfallet. Olofs bror Lars Eriksson (29) gifte sig en vecka senare med Maria Mathiasdotter (26) från Slottsbol.

År 1847 blev Olof och Lars ägare till fastigheten Åsebol 1/16 mantal i Hova socken, ett hemman som under nästan trettio år ägts av Peter Nilsson och hans hustru Stina.

Olof och Lars var söner till Maria Olofsdotter Moberg och Erik Larsson i Ranängen. Denne avled år 1819 och ett par år senare gifte sig Maria med Jonas Svensson (Sven Ängels son i Sjöbron). Familjen bodde först i Ranängen (där Erik Larsson växt upp) och därefter i Slottsbol. Ungefär vid samma tid som bröderna tog Åsebol i besittning flyttade modern Maria, styvfadern Jonas och halvsyskonen till Barrud.

Den här berättelsen har focus på Olofs och Anna Stinas fem barn och deras arvingar i nästa led. Det fanns ett sjätte barn, sonen Per August, men han avled samma år han föddes (1855).

Olofs och Lars barn- och ungdom

Olofs och Lars föräldrar hette Erik Larsson (f 1775) och Maria Olofsdotter Moberg (f 1789). Trumslagaren i Högshult, Olof Moberg (f 1758) och hans hustru Stina (f 1772), var brödernas morföräldrar. Familjen Larsson bodde i Ranängen som var Eriks fädernehemman. År 1819 avled Erik Larsson, fyrtiofyra år gammal. Änkan Maria Olofsdotter Moberg hade då fyra minderåriga barn, av vilka Olof var nummer två och Lars nummer fyra.

När Olof var sju år och Lars fyra, fick de en styvfar som hette Jonas Svensson (f 1788). Familjen flyttade till Slottsbol år 1827 och några år senare till det ställe i Barrud som senare skulle kallas Karlssönernas.

Två bröder med familjer i Åsebol - ägare till 1/16 mantal var

Olof Eriksson (f 1814) & Anna
Stina Gustafsdotter (f 1825)

Lars Eriksson (f 1817) & Maria
Mathiasdotter (f 1821)

Deras barn:

Deras barn:

Johan Gustaf (f 1848)

Lovisa (f 1847)

Charlotta Sofia (f 1851)

Erik Johan (f 1851)

Lovisa Olivia (f 1857)

Maria Charlotta (f 1854)

Per Adolf (f 1860)

Lars August (f 1856)

Augusta Vilhelmina (f 1864)

Maria Katarina (f 1859)

Sonen Per August föddes 1855
och avled samma år.

Dottern Maja Stina föddes 1850
och avled samma år.

Anna Stina Gustafsdotter kom från Björnfallet och Maria Matsdotter från Slottsbol. Olof och Lars Eriksson hade de här åren en bror i livet som hette Erik Eriksson (f 1812) och bodde i Nysund (Råbäck), där han gift sig med Christina Jonsdotter (f 1802). Systemen Eva Stina (f 1819) hade avlidit i Slottsbol år 1835, blott 16 år gammal.

Liv och rörelse i Åsebol

Som vi ser här uppe såg de båda familjerna väldigt lika ut. Fem av Olofs och Anna Stinas barn (tre döttrar och två söner) nådde vuxen ålder och det var samma utveckling hos Lars och Maria och i båda familjerna föddes ett barn som avled före ett års ålder. Det är lätt att föreställa sig att det var liv och rörelse i stugan som låg mitt i byn fram till år 1859. I samband med det laga skiftet i Åsebol (1864) fick Olofs familj förmånen att flytta ut till vattnet.

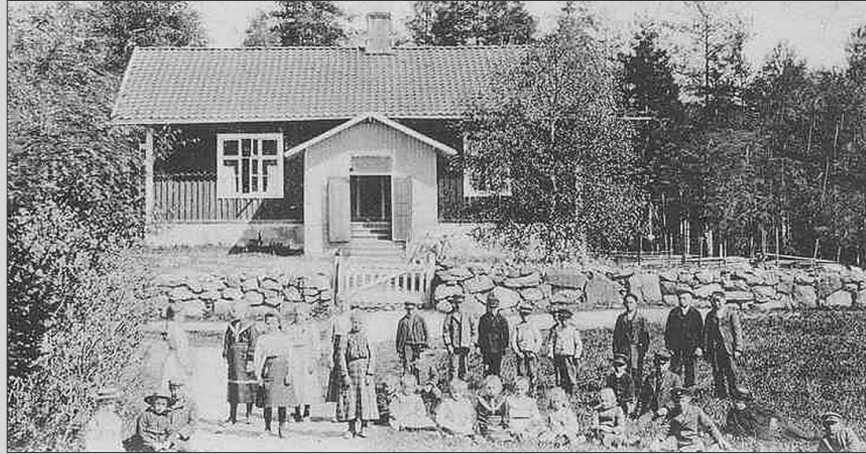
Storebror Olofs hustru, Anna Stina, var fyra år yngre än svägerskan Maria. Hade det någon betydelse? Maria hade dock vuxit upp i den välbefolkade byn Slottsbol och Anna Stina i det mera avskilda Björnfallet? Spelade det någon roll? Kanske, kanske inte. Men den gemensamma stugan beboddes som mest av fyra vuxna och sju barn och nog var det trångt och nog var det nödvändigt att personkemin fungerade i den trångboddheten.

Sjön Undens strandlinje mellan Åsebol och Barrud på den häradsekonomiska kartan, fältmätt 1877- 82. Däremellan syns, Sedsbol, Gäddeviken och Stenberget

Lars familj flyttade till Vallsjöholm

År 1859 flyttade Lars Erikssons familj till Vallsjöholm. En av sönerna hette Lars August (f 1856) och han stannade där och gifte sig med Augusta Olivia Olofsdotter (f 1863). De fick bland andra dottern Johanna (Hanna) Maria (f 1886). Hon flyttade så småningom till Eriksåsen och gifte sig med Gustaf Carlsson (f 1875).

Skolan vid Gårdsjö Kvarn, där bland andra Åsebols barn undervisades.
(Foto från tidigt 1900- tal).

Olofs familj stannade i Åsebol

Så blev Olof Erikssons familj ensam ägare till gården i Åsebol.

År 1869, när Olofs mor Maria Olofsdotter Moberg fyllde 80 år (i Barrud), hade Olof hunnit bli 55 år gammal och hustrun Anna Stina 44. Deras barn: Johan Gustaf (21), Charlotta Sofia (18), Lovisa Olivia (12), Per Adolf (9) och Augusta Vilhelmina (5). Under 1870- och 80- talet skingrades familjen allteftersom barnen blev giftasvuxna.

Johan Gustaf (f 1848) gifte sig med Johanna
Charlotta Karlsdotter (f 1849) och de bosatte sig i
Spigården

Charlotta Sofia (f 1851) gifte sig med Frans Gustaf
Andersson (f 1835) och de bosatte sig i
Lilla Smedsbol

Lovisa Olivia (f 1857) gifte sig med Gustaf
Granat (f 1842) och de bodde kvar i
Åsebol

Per Adolf (f 1860) gifte sig med Stina Lovisa
Granat (f 1849) och de bosatte sig i
Stora Smedsbol

Augusta Vilhelmina (f 1864) gifte sig med Emil
Johansson (f 1859) och de bosatte sig i
Åsen

Vi ser fem familjer

av vilka fyra fanns inom fem, tio minuters promenad från varandra. När Per Adolf flyttade till L:a Pjungsérud blev det förstas ett stycke att åka och till Spigården, i Älgarås socken, var det en bit. Men det var täta kontakter familjerna emellan.

Johan Gustaf Olofsson och Johanna Charlotta Karlsdotter

I Spigården - mellan Åsebol och Älgarås stationssamhälle (men mycket närmare Åsebol) – fanns det flera gårdar. När Johan Gustaf var 38 år gammal gifte han sig med den ett år yngre Johanna Charlotta Karlsdotter.

Johan Gustaf hade två år tidigare köpt hustruns föräldrahem i Spigården. De fick två barn: Carl Oskar Gottfrid (f 1887) och Hilma Victoria Dagny (f 1891).

Från Åsebol till Spigården tar det inte många minuter att förflytta sig. Barnen traskade nog ner till farmor och farfar ibland och kanske tog ett dopp i Undens vatten, om det inte var för kallt (vilket det dock ofta var i Unden, tankar en badkruka som jag). 😊

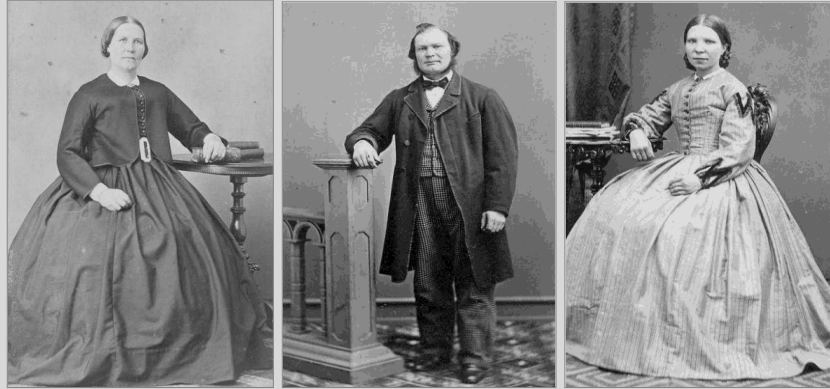
Tv: Syskonen Augusta Vilhelmina (f 1864),
Per Adolf (f 1860) och Lovisa Olivia (f 1857).
Th: Charlotta Sofia (f 1851) och Hennes
make Frans Gustaf (f 1835).

Charlotta Sofia Olofsdotter och Frans Gustaf Andersson

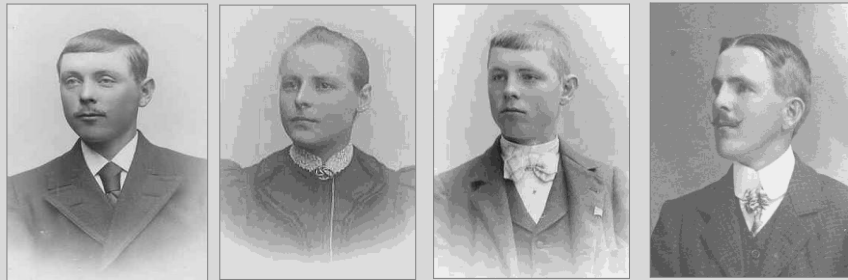
Frans Gustaf var född och uppvuxen i Lilla Smedsbol. Föräldrarna, Anders Olofsson (f 1785 i Undenäs) och Stina Andersdotter (f 1793), hade barnen: Anders Peter (f 1817 d 1834), Stina Lovisa (f 1820), Brita Maria (f 1823), Gustava Catarina (f 1825), Johannes (f 1828), Carl August (f 1831), Alexander och Sofia (f 1834 d s å) och Frans Gustaf (f 1835).

Något om Frans Gustafs syskon:
Stina Lovisa gifte sig år 1867 med NN. Brita Maria (Faster Mari) flyttade från Smedsbol 1844 och bodde sedermera i Mariestad. Johannes lämnade Smedsbol år 1854 och hamnade så småningom i Stockholm. Carl August gifte sig år 1877 med Katarina Adamsdotter (f 1840) och bodde på det andra stället i Lilla Smedsbol tillsammans med systemern Gustava Catarina (f 1825).

Fr v: Frans Gustafs syster Maria, bror Johannes och hans hustru Josefina.

År 1871 flyttade Charlotta Sofia Olofsdotter (f 1851) den korta sträckan från Åsebol till Lilla Smedsbol och gifte sig med minstingen där, Frans Gustaf Andersson (f 1835). Deras barn: Johan Adolf (f 1873), Augusta Charlotta (f 1876), Frans Emil (f 1880), Emma Olivia (f 1884 d s å), Karl Teodor (f 1885).

Dottern Emma Olivia avled således, bara drygt två månader gammal. Under sin uppväxt hade den avbildade kvartetten däremot en äldre yngling i sin närhet och denne var som ett mellanting mellan kusin och storebror. Han hette Johan Emil Vilhelm (f 1859).

Så här var det: Barnens farbror Johannes hustru (faster) Josefina avled i kolera år 1861. Sonen Johan Emil Vilhelm skickades då till Johannes föräldrahem i Smedsbol. Det blev Frans Gustaf och Charlotta Sofia som fick huvudansvaret för den moderlöse gossens uppfostran. Det berättas att kusin Emil, när han ännu var ett barn, klättrade upp på Trollberget i Smedsbol och predikade så att det hördes lång väg och predikare, det blev han minsann som vuxen. Han lämnade Smedsbol år 1886 och flyttade till Arboga, blev pastor i Missionsförbundet, flyttade till Falun och ägnade resten av sitt liv åt Missionsförsamlingen i den staden.

T v: Emil Granath med hustrun Fina och sonen Paul. Mitten: Birgit hälsar på hos familjen i Falun 1934. T h: Minnesartikel i Falukuriren.

STORSTADSLIV OCH LANTLIV

De tre smedsbol- bröderna, alla födda Fransson, tog sig olika efternamn. Johan kallade sig Granath och Emil valde Franzén, medan lillebror Karl (som kallades Kalle i unga år) stannade där han var, gifte sig med Anna Judith Värn (f 1888 i Gäddeviken) och behöll såväl födelsenamnet som gården i Smedsbol.

Johan utbildade sig till timmerman och levde sitt liv i Stockholm, med två olika fruar, eftersom första hustrun avled.

Emil flyttade till Lilla Pjungsérud och gifte sig med Ester.

System Augustas gifte sig med Johan Oskar Carlsson i Barrud.

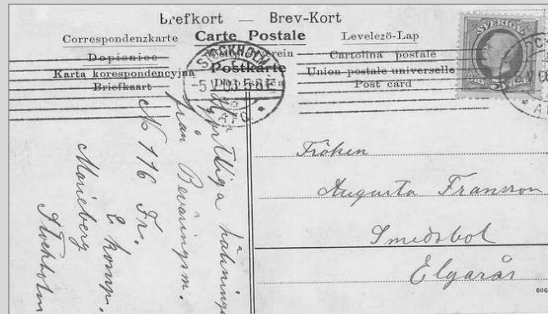
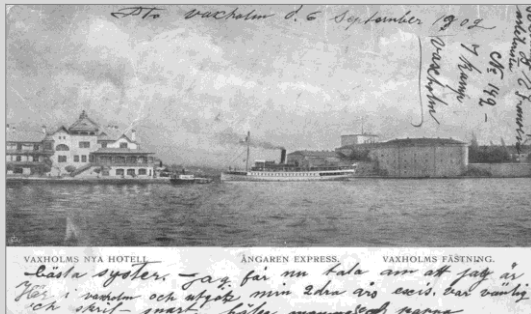

T v: Johan, i mogen ålder, firar födelsedag. Mitten: Familjens hus i Danderyd. T h: Johans vykort till system Augustas, Stockholms Posthus på Vasagatan i Stockholm, där Johan arbetade med bygget i fyra år.

T v: Familjen Granaths kolonistuga, medan man bodde på Linnégatan.

T h: Familjeträff i L:a Smedsbol

Vykor till Augusta och nere: Barrud – Augusta och Birgit.

Det var täta besök släktingarna emellan, inte minst under sommarveckorna, när stockholmarna kom på semester. Så var det på 1940- och 50- talet och så hade det varit tidigare. Kunde man inte träffas skickades det vykort till födelsedagar och namnsdaga

T v: Emil Franzén, med son och dotter, hälsar på i Barrud. T h: Besök av familjen Granath från Danderyd

Lovisa Olivia Olofsdotter och Gustaf Granat

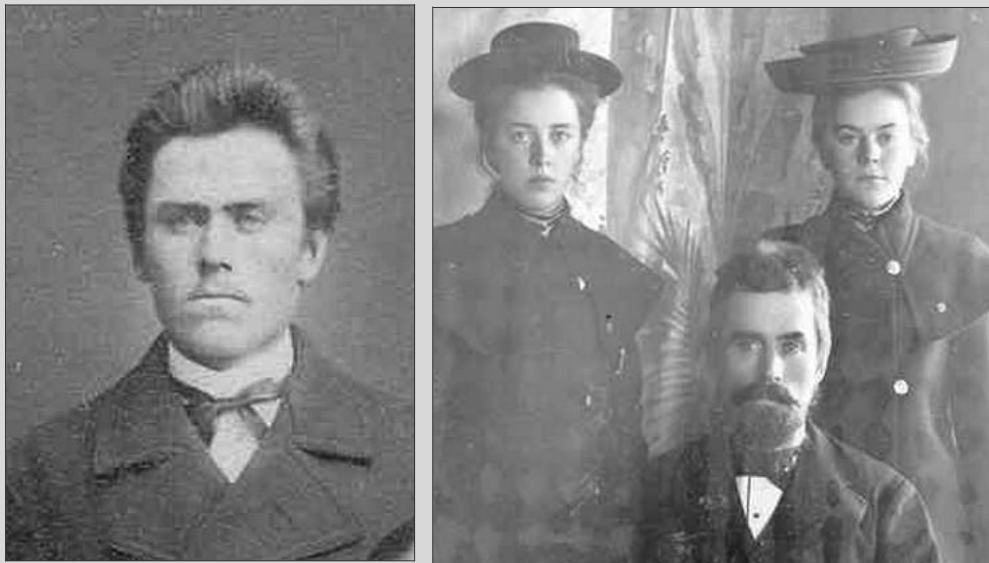
Det var Lovisa Olivia som stannade där och hennes make kom den korta vägen från St. Smedsbol

Det var dottern Lovisa Olivia (f 1857) som stannade på föräldrarnas hemman i Åsebol. År 1886 gifte hon sig med Gustaf Granat (f 1842). Lovisa Olivias syskon hade nu gett sig av åt olika håll, medan föräldrarna Olof Eriksson (f 1814) och Anna Stina (f 1825) bodde kvar på undantag. Sonen Gustaf Adolf Artur föddes år 1891 och han gifte sig så småningom med Hildur Alvida och i nästa generation finns Arvid Granath som fortfarande bor där med sin familj. System Gunborg flyttade så småningom ett stycke nor ut och blev fru Albertsson. Gustaf Granat var uppvuxen i Stora Smedsbol och han var äldst av Anders Granats (f 1802) och Lotta Andersdotters (f 1815) fem barn.

Som syns av kartan här uppe hade Gustaf kort väg till sin fästmö där nere på Sörgården i Åsebol. Gick han genom skogen var det bara att korsa bäcken och strax var han inne på Åsebols marker.

Per Adolf Olofsson och Stina Lovisa Granat

Icke förvånande var Stina Lovisa Granat (f 1849) Gustaf Granats syster och då förstår man att kartan här uppe är tillämplig också för den relationen. När Gustaf Granat gick på friarsträt ner till Sörgården i Åsebol, kunde mycket väl Per Adolf Olsson vara ute i samma ärende, fast i motsatt riktning. Kanske möttes de två blivande svågerna där vid bäcken någonstans och kanske stannade de en stund och utbytte tankar om väder och vind och kanske berörde de ännu viktigare spörsmål.

Per Adolf Olofsson (f 1860). T h med döttrarna Hildur och Anna.

Per Adolf var född år 1860 och vi noterar att hustrun var elva år äldre. De gifte sig år 1884 och i samma veva tillträdde de som arrendatorer på 1/16 mantal Stora Smedsbol.

De fick fem döttrar: Ester Ottilia (f 1884 - en månad efter föräldrarnas vigsel), därefter ett dödfött barn utan vare sig namn eller födelsedatum, Hildur Elisabet (f 1887), Anna Charlotta (f 1889), Elfrida Lovisa (f 1891) och Vendela Augusta (f 1893).

Stina Lovisas föräldrar bodde kvar i Stora Smedsbol. Modern Lotta avled i januari år 1884, samma år som dottern Stina Lovisa gifte sig med charmören (av bilden att döma) från Åsebol. Fadern Andreas levde till år 1895. Per Adolf och Stina Lovisa flyttade så småningom till Pjungserud, där vi ser Adel i Pjungserud (som han kallades) längst till vänster på följande foto från mitten av 1940- talet

Augusta Vilhelmina Olofsdotter och Emil Johansson

Mina och Emil gifte sig i juni månad 1890, när hon var 26 år gammal och han 31. De bodde den första tiden i Åsen, hos Emils föräldrar och en kort tid i Lilla Smedsbo. Dottern Agda Cornelia föddes där år 1891 och Lydia Vilhelmina 1895.

Anmärkning: Lydia och hennes make, Nils Pettersson, tillhörde familjens allra närmaste umgängeskrets. Personligen har jag tillbringat många, många timmar i Lydias välstädade kök i Gårdsjö på 1940- talet. Ingenstans har jag sett så många blänkande kopparprylar på samma ställe, som i det köket – och jag talar om Lydia och Nils gamla hus. Senare byggde de ett nytt, ståtligt tvåvåningshus med alla moderniteter, men i det gamla fanns det bland annat ett ”utedass” inomhus och vatten från en brunn på gården. När mor och barn (ibland även far) skulle resa någonstans med tåg från Gårdsjö station, åkte man gärna i god tid och tillbringade väntetiden i Lydias kök. Efter resan var det lika naturligt att tillbringa någon timma där.

Otaliga (nå ja) nyårsaftnar firades med familjen Pettersson och traditionen bjöd att det skulle serveras krusbärskräm med mjölk fram på nattkröken. Lydia utstrålade sympati och gästfrihet och jag kan fortfarande höra hennes något gälla röst när hon och mor Birgit samtalade. Det handlade ofta om tjocka släkten, den som jag just nu sitter här och försöker kartlägga. Nils – eller ”Nisse i Gårdsjö” som vi kallade honom – var en något grovkornig skämtare som lockade fram skratt på skratt med sina korthuggna, rappa uttalanden. Han hade ett stående skämt vid kaffebordet. När Lydia dukade fram de sju sorternas kakor – och

det fanns sådana där små runda skapelser med chokladfärgad deg i halva kakan – pekade han på kakorna med sina måttligt rena fingrar och meddelade att det vita i kakorna hade Lydia gjort och det mörka var hans verk. Bon appetit!

T v: Augusta Vilhelmina. T h: Lydia, med barnen Ingmar och Ingmari.

ÅTER TILL ADERTONHUNDRATALET

Stora Smedsbol blev så småningom Augusta Vilhelmina och Emil Johansson boställe. Där – i det gamla militie trumslagare - bostället, bodde sedan år 1884 Augusta Vilhelminas bror, Per Adolf, gift med dottern på stället, Stina Lovisa Granat.

Per Adolfs och Stina Lovisas döttrar: Ester Otilia (f 1884), Hildur Elisabet (f 1887), Anna Charlotta (f 1889), Elfrida Lovisa (f 1891) och Vendela Augusta (f 1893).

Emils och Augusta Vilhelminas döttrar: Agda Cornelia (f 1891) och Lydia (f 1895).

Emil Johansson var något av en pamp i Barruds Friförsamling. Bönhuset i Barrud uppfördes år 1894 och Emil var församlingens ordförande under många år och grannen (släktingen) i Lilla Smedsbol (senare Pjungserud), Emil Franzén, var vice ordförande under en period. Vid Bönhusets återinvigning 1980 fanns Emils och Minas dotter Lydia på plats, tillsammans med många andra släktingar till pionjärerna.

Per Adolf och Stina Lovisa, med sina fem döttrar, flyttade som vi sett till Lilla Pjungserud, medan Augusta Vilhelmina och Emil, med sina två döttrar stannade i Smedsbol.

T v: Agda. I mitten: Lydia. T h: Agda och modern Mina.

Villan (Agdas hus – nuvarande Birgitta Stenbergs) byggs i Smedsbo. Fr v: Agda, Per Adolf, Nils Pettersson, Elsa (sommarbarn från Stockholm), muraren NN, Emil Johansson och Mina.

Sannolikt var det så att Emil Johanssons yngre bror, Karl Ludvig Johansson (f 1874) och hans hustru Maria flyttade in i Stora Smedsbo, när Per Adolf, Stina Lovisa och de fem döttrarna flyttade till Lilla Pjungsérud.

*Ett foto, taget i Hova runt sekelskiftet 1800/ 1900
Stående från vänster: Karl Fransson från Lilla Smedsbo, Johan och Josef
Albertsson samt Artur Granath från Åsebo. Sittande: Johan Olofsson
från Åsebo och Ivar Johansson i Gäddeviken.*

Lilla Smedsbo 2017.

Åsebolsviken, en eftermiddag 2017.

/ alf